

Forskrift om skoleregler og skoledemokrati for grunnskolen i Vestre Toten kommune

Hjemmel: Fastsatt av kommunestyret 30.01.2025 med hjemmel i lov av 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven) § 10-7.

§ 1. Formål

Alle elever i grunnskolen i Vestre Toten kommune skal oppleve et skolemiljø preget av verdiene trygghet, respekt, inkludering og mestring. Verdiene er forankret i Opplæringsloven §12-2: *Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring.* Skolereglene skal være et virkemiddel til å nå målet. De skal bidra til å skape et godt forhold mellom elever, foresatte og de ansatte ved skolen. Skolereglene har som utgangspunkt at alle elever bidrar ut fra sine ressurser for å nå målsettingen om et trygt, godt og inkluderende skolemiljø for alle.

Grunnskolen i Vestre Toten kommune skal preges av et konstruktivt og utviklende samarbeid mellom elever, foresatte og ansatte. Skolen skal sørge for at elever og foresatte får være med på å planlegge, gjennomføre og evaluere arbeidet med skolemiljø, kvalitetsutvikling i opplæringa og skoleregler (Opplæringslova §10-4)

Skolereglene er et felles verktøy for å sikre at alle skolene i Vestre Toten kommune har mest mulig lik saksbehandling. Elevens stemme skal bli hørt og vurdert opp mot elevens beste. Skolereglene inneholder tiltak ved brudd på reglene i tillegg til:

- Regler om skoledemokrati og organisering av skoledemokrati (Opplæringslova §10.4 og 10-5)
- Elevenes rettigheter og plikter
- Regler for orden og oppførsel
- Tiltak ved brudd på reglene og informasjon om hvordan slike saker behandles

§ 2. Virkeområde – Skolereglene gjelder for alle

Skolereglene omfatter alle offentlige grunnskoler og skolefritidsordningen i Vestre Toten kommune. Reglene gjelder for den tiden skolene har ansvar for elevene, i undervisning, fellesrom og uteareal, under arrangementer, når elevene har undervisning på andre steder enn skolen sitt område, på ekskursjoner og andre turer under skolens ledelse. Dette betyr at skolereglene gjelder for alle aktiviteter som skolen har ansvaret for, enten de skjer på skolen eller utenfor skolen, i eller utenfor skoletid.

Skolen har ikke tilsynsplikt med skoleveien, men det forutsettes at reglene gjelder både på skoleveien og skolebussen for at vi skal oppnå formålet med reglene. Det gjelder også for aktivitet knyttet opp mot den digitale infrastrukturen/digitale rom.

Den enkelte skole skal i tillegg lage lokale regler tilpasset denne skolens behov som er i tråd med kommunens forskrift. Lokale regler lages i samarbeid med ansatte, elever og foresatte. Til slutt bestemmer rektor de lokale reglene etter at alle har blitt tatt med på råd. Ved skoleårets start skal skolen passe på at elever, foresatte og alle skolens ansatte er kjent med både felles og lokale skoleregler.

SFO og leksehjelp tilpasser / lager egne regler som passer til og er i samsvar med skolereglene.

§ 3. Organisering av skoledemokratiet

Skolen skal ha elevråd og foreldreråd jf. opplæringsloven § 10-5. I tillegg skal den enkelte skole i Vestre Toten kommune ha et samarbeidsutvalg (SU). Samarbeidsutvalget skal bestå av to elever fra elevrådet, to foreldre fra foreldrerådet, to ansattrepresentanter (en fra undervisningspersonalet og en fra andre tilsatte), en politisk representant og rektor.

Elever og foreldre kan i tillegg velge å organisere seg på annen måte. Dersom skolen velger å ha et skolemiljøutvalg (SMU) i tillegg, bør dette utvalget bestå av SU med tilleggsrepresentanter for elever og foreldre. Dette må i tilfelle fastsettes i den enkelte skoles egne skoleregler, og det forutsetter medvirkning fra elever og foreldre.

Det skal legges til rette for elevenes og foreldrenes deltakelse i gjeldende utvalg og brukerorgan.

§ 4. Generell regel om medvirkning og eleven sitt beste

Skolen skal ivareta elevens rett til å bli hørt i alle forhold som angår eleven. Elevene har rett til å medvirke i alt som gjelder dem selv og meningene deres skal tillegges vekt etter alder og modenhet, uansett funksjonsgrad. I alle handlinger som behandles etter dette reglementet, skal hensynet til elevens beste være et grunnleggende hensyn.

§ 5. Som elev i skolen har du rett til å

- bli møtt av trygge voksenpersoner, som du kan snakke med om det som opptar deg
- få være en del av skolens fellesskap faglig og sosialt
- møte voksne som ser og hjelper deg når du har behov for det
- få utviklet deg som menneske sammen med andre, og lære å håndtere både motgang og medgang.
- delta i skoledemokratiet og å få være med å påvirke skolehverdagen din

Som elev i skolen skal du ikke oppleve å bli plaget eller holdt utenfor.

§ 6. Orden

Formålet med vurdering i orden og oppførsel er å fremme sosial læring, bidra til et trygt og godt skolemiljø og gi informasjon om orden og oppførsel.

Vurdering i orden og oppførsel skal foretas ut fra reglementet om orden og oppførsel i skolereglene.

Elevene skal ha god orden. Orden sees i sammenheng med om eleven er punktlig, forberedt og følger opp arbeid. Om eleven ikke har god orden kan dette føre til at eleven får nedsatt vurdering i orden eller nedsatt ordenskarakter på ungdomstrinnet.

Det er mellom annet god orden å:

1. møte presis på skolen og til undervisning
2. ha orden i skolesakene sine
3. ha med nødvendige læremiddel og utstyr
4. gjøre arbeidet en blir pålagt til rett tid
5. rydde opp etter seg

Ved vurdering i orden gjelder opplæringsloven § 2-3, innhold, vurdering og dokumentasjon i grunnskoleopplæringa.

§ 7. Oppførsel

Elevene skal ha god oppførsel:

- delta aktivt i opplæringen
- bidra til å skape et inkluderende og positivt skolemiljø
- ta hensyn og vise respekt for medelever og ansatte
- bidra til arbeidsro i opplæringen
- følge beskjeder fra skolens ansatte
- følge skolens retningslinjer for bruk av digitale løsninger og behandle undervisningsmateriell, bøker og utstyr inne og ute forsvarlig

Elevene skal ikke:

- jukse eller plagiere ved prøver
- bruke mobiltelefon på skolen uten at lærer har tillat det
- bryte reglene for nettvett
- ha med seg gjenstander som kan skade personer eller inventar på skolen
- ha med seg våpenlignende gjenstander som kan skape frykt
- bruke eller oppbevare rusmidler, røyk, vape, snus eller lignende på skolen
- utøve hærverk
- bruke plagg som helt eller delvis dekker ansiktet

Ved vurdering i oppførsel gjelder opplæringsloven § 2-3. Innhold, vurdering og dokumentasjon i grunnskoleopplæringa.

§ 8. Permisjon og fravær – dokumentert og udokumentert

Opplæringsloven pålegger kommunen og fylkeskommunen en plikt til å følge opp elever som har fravær fra opplæringen. I opplæringsloven § 10-6 står det: "Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at elever med fravær fra opplæringa blir fulgte opp." Dette tydeliggjør at det må jobbes for mer nærvær i skolen, og for å bedre mulighetene til å fullføre og bestå grunnskoleopplæringen.

Fravær i grunnskolen deles i dokumentert eller udokumentert fravær (tidligere kalt gyldig eller ugyldig fravær).

I grunnskolen er det to typer dokumentert fravær:

- Fravær av helsemessige grunner

- Permisjon innvilget av skolen

Bakgrunnen for at det kun er disse to fraværsgrunnene som godtas i grunnskolen, er elevens opplæringsplikt, jf. opplæringslovens § 2-2 plikt til grunnskoleopplæring.

I samsvar med opplæringsloven § 2-2 skal kommunen utarbeide en egen forskrift om permisjon fra skolen.

Udokumentert fravær

Elevene skal møte på skolen hver dag. Ved udokumentert fravær har skolen plikt til å reagere jf. § 2-7 Straffeansvar for brot på opplæringsplikta. *Foreldre og andre som har dagleg omsorg for eit barn, kan straffast med bot dersom dei forsettleg eller aktlaust handlar slik at barnet er borte frå den pliktige grunnskoleopplæringa utan å ha rett til det*

Elevene har plikt til å møte presis til undervisningen og plikt til å delta i undervisningen i den form den er gitt. Udokumentert fravær er brudd på skolereglene og tillegges vekt når ordenskarakteren fastsettes. Dersom eleven har udokumentert fravær fra skolen eller gjentagende ganger kommer for sent, skal foresatte kontaktes for å få klarlagt årsaken til fraværet. (jf. kommunens fraværsrutiner). De tiltakene som iverksettes må ses i sammenheng med årsaken og eventuelt hyppigheten i for sent-kommingen.

§ 9. Tiltak ved brudd på skolereglene

Når reglene brytes, skal alle elever oppleve at de voksne møter dem med toleranse og grensesetting. De voksne må vise forståelse for årsakene som kan ligge bak at eleven har brutt reglene.

Skolen og eleven, og eventuelt foresatte, skal sammen legge en plan for å hindre at det skjer igjen. Dersom informasjon om det som har skjedd må deles med andre voksne, skal eleven først få vite hva som deles og hvorfor det blir fortalt videre.

Skolen skal håndtere saker om skolemiljø i tråd med opplæringslovens kapittel 12, og elever kan ta sin sak direkte til Statsforvalteren.

Hvis skolereglene brytes og en reaksjon er nødvendig, gjelder følgende regler:

- a. Skolen skal sørge for at eleven får snakke med noen hen stoler på og i en situasjon som oppleves trygg. Eleven skal alltid ha fått muligheten til å forklare seg for den som skal ta avgjørelsen og kan ha med en støtteperson (en annen elev eller en annen voksen) i møte med skolen. Skolen skal alltid være oppmerksom på og kartlegge underliggende årsaker slik at riktige tiltak kan settes inn.
- b. Brudd på skolereglene skal dokumenteres
Karakterene i orden og oppførsel kan som hovedregel settes ned ved gjentatte brudd på en eller flere regler i skolereglene eller den enkelte skoles reglement. Karakteren kan settes ned ved spesielt grove brudd på reglementet selv om det er snakk om en enkelthendelse. Fravær kan føre til nedsatt karakter i orden eller oppførsel. Årsaken til fraværet avgjør om det påvirker vurderingen i orden eller oppførsel.
- c. Mobiltelefoner, smartklokker og annet elektronisk utstyr skal som hovedregel være innlevert og avslått i undervisningstiden hvis ikke annet er avtalt. (se § 11 *Tillegg til skolereglene*)
- d. Juks og plagiat
Elever som plagierer eller jukser etter § 7 risikerer å ikke få arbeidet sitt vurdert.

Foreldre kan varsles etter samtale med eleven selv. Slike hendelser følges opp videre i dialogen mellom skole og hjem.

Skolen skal ta hensyn til om eleven har jukset med vilje eller ikke. Tvilen skal komme eleven til gode, og eleven skal gis muligheten til å rette på arbeidet sitt og få en vurdering.

Elever på ungdomstrinnet som plagierer eller jukser etter § 8 står i fare for å ikke få vurdering (IV) på det aktuelle arbeidet, og for å få nedsatt karakter i oppførsel.

For plagiat og juks på eksamen gjelder egne regler.

- e. Rektor kan fatte enkeltvedtak om bortvisning. Etter at barnets beste er vurdert, eleven er hørt og skolen har forsøkt tiltak for å inkludere eleven i fellesskapet, kan rektor fatte vedtak om bortvisning eller bruke andre hjelpetiltak som er bedre. Elever kan ikke bortvises om mindre inngripende tiltak er tilstrekkelig.

Bortvisningen må være av så kort varighet som mulig. Skolen skal samtidig bidra til inkluderende tiltak i etterkant dersom bortvisning er iverksatt.

Bortvisning betyr at en elev tas ut av den ordinære undervisningen i en periode, med eller uten tilbud om undervisning. Før det blir gjort vedtak om bortvisning, skal skolen ha vurdert andre tiltak.

Elever på 1.-7.trinn kan vises bort fra undervisningen for enkelttimer eller for resten av dagen jf. Opplæringsloven §13-1. Det er en forutsetning at foreldre blir varslet før det iverksettes bortvisning for resten av dagen. Hvis foreldre ikke kan varsles eller ta vare på barnet, plikter skolen å ivareta tilsynet ut den ordinære skoletiden.

Elever 8. – 10. trinn kan vises bort fra undervisningen i inntil tre dager jf. Opplæringsloven §13-1.

- f. Foresatte skal varsles før eleven blir vist bort enkelttimer eller resten av dagen på 1.–7. klassetrinn, og før bortvisning for hele dager på 8.–10. klassetrinn.
- g. Rektor skal sørge for skriftlig dokumentasjon i saker som omhandler alvorlige brudd på skolereglene og som eventuelt kan føre til politianmeldelse.
- h. Dersom det foreligger mistanke om straffbare forhold, skal skolen be om bistand fra politiet til å gjennomføre kontroll eller andre tiltak. Skolen skal så lenge det er mulig varsle elevens foresatte muntlig samtidig. Foresatte skal uansett varsles skriftlig om at det er søkt om bistand fra politiet.
- i. Kommunen ved kommunedirektør vil normalt anmelde straffbare forhold til politiet. Skolen vil foreta en konkret vurdering sammen med kommunedirektør om anmeldelse er hensiktsmessig ut fra elevens alder og forutsetninger og sammen gjøre en vurdering av om en anmeldelse vil være hjelpsomt for elevens fremtidige deltakelse i skolemiljøet. Dersom den fornærmede er en elev, kan både eleven/foresatte og kommunen anmelde forholdet. Grov vold og alvorlige trusler skal som hovedregel anmeldes fra kommunen sin side.
- j. Elever som har ødelagt noe som er andre sitt eller skolen sitt, kan bli bedt om å ordne opp eller bli bedt om å erstatte det som er blitt ødelagt.

Vurdering av og eventuelt enkeltvedtak om tvungent skolebytte kan gjøres av skoleeier og dette kan ikke delegeres til den enkelte skole. Dette er en svært inngripende reaksjonsform som kun skal benyttes når alle andre tiltak er forsøkt. I alvorlige tilfeller av mobbing, som ikke lar seg håndtere ved bruk av andre verktøy enn bytte av skole, er det den som mobber som i hovedsak skal være nødt til å bytte skole.

Ansatte kan i særlige tilfeller benytte nødrett/nødverge i form av fysisk makt dersom det er nødvendig for å hindre at elever skader seg selv eller andre, eller skader skolen eller andre sin eiendom.

Ved mistanke om at en elev er rusa, blir eleven kalla inn til samtale med skoleledelsen og deretter kan eleven bli bortvist fra skoleområdet. Foreldre blir kontaktet.

De mest alvorlige sanksjonene ved brudd på skolereglene er så inngripende mot elevene at det må fattes enkeltvedtak (forvaltningsloven § 2). Dette krever skriftlig vedtak som inneholder begrunnelse og beskrivelse av elevens klagerett.

§ 10. Saksbehandling

Slik behandler kommunen saker om brudd på skoleregler.

- Rektor vedtar bortvisning jf. opplæringsloven § 13-1.
- Ved alvorlige brudd på skolereglene vil det fattes skriftlig enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Et slikt skriftlig vedtak vil inneholde begrunnelse og beskrivelse av elevens klagerett.

Elevene har rett til å bli hørt før en avgjørelse om tiltak blir satt.

§ 11 Tillegg til skolereglene

Rektor vil i samråd med brukerutvalg (SU og eventuelt SMU) lage tilleggsregler som ikke er dekket av skolereglene. De lokale reglene kan òg presisere skolereglene. Tilleggsreglene kan ikke være i stedet for eller i strid med skolereglene. Dersom brudd på tilleggsreglene kan dette føre til sanksjon, dette må komme frem i tilleggsreglene. Tilleggsreglene har status som forskrift og kan omfatte:

1. Trivsel/skolemiljø
2. IKT-utstyr
3. Reiser og skoleseksjoner
4. Regler for bruk av spesialrom (eks. verksteder, kjøkken, laboratorium o.l.)
5. Andre særskilte forhold

Det anbefales at hver skole gjennomfører en lokal prosess med utgangspunkt i nasjonale anbefalinger og vedtar egne tilleggsregler om bruk av mobiltelefoner og smartklokker. (se § 2 Virkeområde - Skolereglene gjelder for alle)

§ 12 Iverksetting

Forskriften trer i kraft 30.01.2025, og erstatter forskrift om ordensreglement for elever i grunnskolen i Vestre Toten kommune fra 2011.